

LegalNews

January 2022
Janar 2022

Ligji nr. 08/L-055 për Dizajnin Industrial

Ligji për Dizajnin Industrial nr. 08/L-055 i miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës në dhjetor 2021 është shpallur në Gazetën Zyrtare më 21 janar 2022.

Ligji do të hyjë në fuqi në afatin vijues prej 15 ditësh nga data e shpalljes në Gazetë Zyrtare.

Ky Ligj përcakton kushtet dhe procedurat për regjistrimin e dizajnit industrial, si dhe të drejtat që rrjedhin nga regjistrimi, masat, procedurat dhe mjetet për zbatimin e të drejtave dhe Dizajnit Komunitar. Ligji është në përputhshmëri me Direktivën 98/71/KE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 13 Tetor 1998 për mbrojtjen ligjore të dizajneve, dhe Direktivën 2004/41/KE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 29 Prill 2004 për zbatimin e të drejtave të pronësisë intelektuale.

Ligji zbatohet për të gjitha dizajnet industriale në procedurë të regjistrimit apo të regjistruara në Agjencinë për Pronësi Industriale, përfshirë dizajnet komunitare dhe regjistrimet ndërkombëtare të dizajnit që vlejné në Republikën e Kosovës.

Ligji për Dizajn Industrial, pritet të ketë ndikime të natyrës pozitive sepse eliminon mangësitë ekzistuese që rregullojnë këtë fushë, dhe për sa është e mundur është në harmoni me **acquis communautaire** në fushën e pronësisë intelektuale.

Në bazë të Ligjit, e drejta e dizajnit industrial mbrohet deri në atë shkallë që dizajni të cilësohet i ri dhe të ketë karakter individual. Në mënyrë që

Law no. 08/L-055 on Industrial Design

Law on Industrial Design no. 08/L-055 approved by the Assembly of the Republic of Kosovo in December 2021 has been published in the Official Gazette on January 21, 2022.

The Law will enter into force within 15 days from the date of publication in the Official Gazette.

This Law defines the conditions and procedures for the registration of industrial design, as well as the rights deriving from the registration, measures, procedures and means for the implementation of the rights and Community Design. The Law is in accordance with Directive 98/71/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 1998 on the legal protection of designs, and Directive 2004/41 / EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the implementation of intellectual property rights.

The Law applies to all industrial designs in the registration procedure or registered with the Industrial Property Agency, including community designs and international design registrations valid in the Republic of Kosovo.

The Law on Industrial Design is expected to have positive impacts having that it will eliminate the existing shortcomings that regulate this field, and to the extent possible is harmonized with the **acquis communautaire** in the field of intellectual property.

According to the Law, the right to industrial design is protected to the extent that the design is considered new and has an individual character.

dizajnuesi të gëzojë të drejtat e dizajnit industrial, duhet ta regjistroj të njëjtin në regjistrin përkatës.

Inicimi i procedurës për regjistrimin e dizajnit industrial bëhet me anë të dorëzimit të aplikacionit në Agjencinë për Pronësi Industriale, së bashku me dokumentacionin përkatës. Ndërsa, në rastet kur aplikuesi për dizajn industrial ka dorëzuar aplikacionin për herë të parë në ndonjë shtet anëtar, palë e Konventës së Parisit apo e marrëveshjes së themelimit të Organizatës Botërore të Tregtisë, ata apo pasardhësit ligjor të tij/saj, mund të thirren në të drejtën e përparësisë.

Pas regjistrimit të dizajnit në Agjencinë për Pronësi Industriale, dizajni mbrohet për një periudhë pesë (5) vjeçare, duke llogaritur nga data e paraqitjes së aplikacionit, me mundësi vazhdimi deri më së shumti njëzet e pesë (25) vite.

Pa paragjykuar të drejtat e mbajtësit të drejtës së dizajnit industrial për kompensim, Ligji parasheh edhe gjoha administrative në rast të shkeljeve të drejtave dhe detyrimeve ligjore mbi dizajnin industrial. Gjohat janë nga shuma prej tre mijë (3000) euro deri nëntë mijë (9,000) euro për personat juridik, pesëqind (500) euro deri njëmijë e pesëqind (1500) euro për personat përgjegjës të personave juridik dhe një mijë (1,000) euro deri në tre mijë (3,000) euro për personat fizik.

Ministria përkatëse është e obliguar që në afatin vijues prej 12 muajsh nga data e hyrjes në fuqi të Ligjit, të nxjerr akte nënligjore në zbatim të tij. Ndërsa, me kusht që aktet nënligjore në fuqi nuk janë në kundërshtim me këtë ligj, do të zbatohen deri në nxjerrjen e akteve nënligjore të reja.

For the designer to enjoy industrial design rights, they must register it in the relevant register.

The initiation of the procedure for the registration of the industrial design is done by submitting the application to the Industrial Property Agency, together with the relevant documentation. Whereas, in cases where the industrial design applicant has submitted the application for the first time to a Member State, party to the Paris Convention or to the founding agreement of the World Trade Organization, they or their successors may invoke the right of priority.

After registering the design with the Industrial Property Agency, the design is protected for a period of five (5) years, counting from the date of submission of the application, with the possibility of extension for a maximum of twenty-five (25) years.

Without prejudice to the rights of the holder of the industrial design right for compensation, the Law also provides for administrative fines in case of violations of rights and legal obligations over industrial design. Fines range from three thousand (3000) euros to nine thousand (9,000) euros for legal entities, five hundred (500) euros to one thousand five hundred (1500) euros for the responsible individual of the legal entities and one thousand (1,000) euros to three thousand (3,000) euros for natural persons.

The relevant ministry is obliged to adopt bylaws within the following period of 12 months from the date of entry into force of the Law. Whereas, provided that the bylaws in force are not in contradiction with this Law, they shall remain in force until the issuance of new bylaws.

Nga data e hyrjes në fuqi të Ligjit, shfuqizohet ligji i mëparshëm i dizajnit industrial nr. 05/L-058.

Ligji nr.08/L-059 për Patentat

Ligjin nr.08/L-059 për Patentat, i miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës në dhjetor 2021, është shpallur në Gazetën Zyrtare me datë 20 Janar 2022.

Ligji do të hyjë në fuqi në afatin vijues prej 15 ditësh nga data e shpalljes në Gazetë Zyrtare.

Ky Ligj përcakton kushtet, procedurat për regjistrimin e patentës, të drejtat që rrjedhin nga regjistrimi dhe zbatimi i këtyre të drejtave. Sipas Ligjit, patenta jepet për çdo shpikje, në çdo fushë të teknologjisë, që përbën risi, hap shpikës dhe që është e zbatueshme në industri. Megjithatë, nuk konsiderohen shpikje dhe nuk mund të patentohen:

- i. Zbulimet, teoritë shkencore dhe metodat matematikore;
- ii. Krijimet estetike;
- iii. Skemat, rregullat dhe metodat për kryerjen e akteve mendore, lojërat ose realizimi i veprimtarive të biznesit, dhe programet për kompjuterë;
- iv. Prezantimi i informatës.

E drejta për patentë i takon shpikësit ose pasardhësit të tij/saj ligjor. Por, nëse shpikja është bërë si rezultat i kontratës me porosi apo kontratës së punës, e drejta e patentës i takon personit që ka porositur punën ose punëdhënësit, përpos nëse është paraparë ndryshe me kontratë.

On the date of entry into force of the Law, the previous law of industrial design no. 05 / L-058 is repealed.

Law no. 08/L-059 on Patents

The Law no.08/L-059 on Patents approved by the Assembly of the Republic of Kosovo in December 2021 has been published in the Official Gazette on 20 January 2022.

The Law will enter into force within 15 days from the date of its publication in the Official Gazette.

This Law defines the conditions, procedures for patent registration, as well as the rights deriving from the registration and implementation of these rights. According to the Law, a patent shall be granted for any intention, in any field of technology, which constitutes a novelty, inventive step and is applicable in industry. However, the following are not considered inventions and cannot be patented:

- i. Discoveries, scientific theories, and mathematical methods;
- ii. Aesthetic creations;
- iii. Schemes, rules, and methods for performing mental acts, playing games, or doing business, and programs for computers;
- iv. Presentation of information.

The patent right belongs to the inventor(s) or his/her legal successor. But, when an invention is made in execution of a commission or an employment contract, the right to the patent shall belong to the person having commissioned the work or the employer, unless otherwise provided by the contract.

Patenta i jepet pronarit të saj të drejtat ekskluzive, si vijon:

- i. Nëse lënda e patentës është produkt, ndalon palët e treta që pa pëlqimin e pronarit të prodhoj, ofroj për shitje, të shesë, të përdorë, eksportoje ose importojë dhe të deponojë për qëllime të tilla, produktin e fituar në bazë të shpikjes së patentuar.
- ii. Nëse lënda e patentës është proces, ndalon palët e treta që pa pëlqimin e pronarit të prodhoj, ofroj për shitje, të shesë, të përdorë, eksportoje ose importojë dhe të deponojë për qëllime të tilla, produktin e fituar direkt nga ai procesi patentuar.

Procedura për njohjen e së drejtës së patentës fillon me dorëzimin e aplikimit në Agjencinë për Pronësi Industriale. Aplikimi duhet, përpos të tjerash, të shpалosë shpikjen në mënyrë të qartë dhe të plotë, ashtu që ajo të mund të realizohet nga personi që ka njohuri në atë fushë.

Patenta mbrohet për një afat prej njëzet (20) viteve nga data e dorëzimit të aplikimit.

Pa paragjykuar të drejtat e pronarit të patentës për kompensim, Ligji parasheh gjoba në rast të shkeljes së të drejtave të patentës. Gjodat vijojnë nga dy mijë (2,000) deri në gjashtë mijë (6,000) euro për personat juridik, pesëqind (500) euro deri tremijë euro (3,000) euro për personat për personat fizik dhe pesëqind (500) euro deri njëmijë e pesëqind (1,500) euro për personin përgjegjës të personit juridik.

The patent shall confer on its owner the exclusive rights:

- i. If the subject matter of the patent is a product, it prohibits third parties from producing, offering for sale, selling, using, exporting, or importing and storing for such purposes, the product obtained based on the patented invention, without the consent of the owner.
- ii. If the subject matter of the patent is a process, it prohibits third parties from producing, offering for sale, selling, using, exporting, or importing and depositing for such purposes, the product obtained directly from that patented process, without the consent of the owner.

The procedure for recognizing the patent right begins with the submission of the application to the Industrial Property Agency. The application must, inter alia, disclose the invention clearly and completely, so that it can be realized by the person who has knowledge in that field.

The patent is protected for a period of twenty (20) years from the date of submission of the application.

Without prejudice to the rights of the owner of patent for compensation, the Law foresees fines in case of violation of patent rights. Fines range from two thousand (2,000) euros to six thousand (6,000) euros for legal entities, five hundred (500) euro to three thousand (3,000) euros for natural persons and five hundred (500) euro to one thousand and five hundred (1,500) to the responsible person of a legal entity.

Në harmoni me këtë Ligj dhe deri në nxjerrjen e akteve të reja nënligjore për zbatimin e drejtë dhe të plotë të këtij Ligji, aktet nënligjore të tanishme vazhdojnë të mbeten në fuqi.

Me hyrjen në fuqi të këtij Ligji, shfuqizohet Ligji nr. 04/L-029 për Patenta dhe Ligji nr.05/L-039 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit nr. 04/L-029.

Ligji nr.08/L-067 për Inspektime

Ligji nr. 08/L-067 për Inspektime, i miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës në dhjetor 2021, është shpallur në Gazetën Zyrtare me datë 18 Janar 2022.

Miratimi i këtij Ligji është pjesë e reformës për rishikimin e të gjitha ligjeve dhe akteve nënligjore specifike që rregullojnë inspektimet në Republikën e Kosovës. Ligji, përcakton parimet e inspektimit, rregullat për organizimin e organeve inspektuese në kompetencë të administratës shtetërore dhe komunave, procedurën e inspektimit dhe rregullat e koordinimit mes organeve inspektuese.

Ligji për Inspektime përbën risi në legjislacionin kosovar duke qenë se deri më tani nuk ka pasur bazë ligjore që rregullon inspektimet ndaj bizneseve në mënyrë të unifikuar.

Sipas Ligjit, funksionet e inspektimit në juridiksionin e administratës shtetërore ushtrohen nga inspektorate qendrore që funksionojnë si agjenci ekzekutive në vartësi të ministrit përgjegjës për fushën përkatëse të veprimtarisë shtetërore. Ligji parasheh funksionimin e inspektorateve qendrore si vijon:

In accordance with this Law and until the issuance of new bylaws for the fair and full implementation of this Law, the current bylaws continue to remain in force.

With the entry into force of this Law, the Law no. 04 / L-029 on Patents and Law no.05 / L-039 on Amending and Supplementing Law no. 04 / L-029 will be repealed.

Law no. 08 / L-067 on Inspections

Law no. 08 / L-067 on Inspections, approved by the Assembly of the Republic of Kosovo in December 2021, was published in the Official Gazette on 18 January 2022.

The adoption of this Law is part of the reform for the revision of all specific laws and bylaws governing inspections in the Republic of Kosovo. The law defines the principles of inspection, the rules for the organization of inspection bodies in the competence of the state administration and municipalities, procedure of inspection and rules for the coordination between inspection authorities.

The Law on Inspections is a novelty in the Kosovar legislation as so far there has been no legal basis governing inspections of businesses in a unified manner.

According to the Law, inspection functions in the jurisdiction of the state administration are exercised by central inspectorates that function as executive agencies under the minister responsible for the respective field of state occupation. The law provides for the functioning of central inspectorates, as follows:

i. Inspektorati Qendror i Bujqësisë, Sigurisë Ushqimore, Veterinës dhe Pylltarisë; ii. Inspektorati Qendror i Mbikëqyrjes së Tregut; iii. Inspektorati Qendror i Shëndetësisë; iv. Inspektorati Qendror i Arsimit; v. Inspektorati Qendror i Mjedisit, Ujërave, Natyrës, Planifikimit Hapësinor dhe Ndërtimit; vi. Inspektorati Qendror i Transportit; vii. Inspektorati Qendror i Punës; viii. Inspektorati Qendror i Trashëgimisë Kulturore.	i. Central Inspectorate of Agriculture, Food Safety, Veterinary and Forestry; ii. Central Market Surveillance Inspectorate; iii. Central Health Inspectorate; iv. Central Education Inspectorate; v. Central Inspectorate of Environment, Water, Nature, Spatial Planning and Construction; vi. Central Transport Inspectorate; vii. Central Labor Inspectorate; viii. Central Inspectorate of Cultural Heritage.

Ndërsa, njësitë e veçanta inspektuese organizohen dhe funksionojnë si departamente ose divizione brenda një ministrie, një agjencie ekzekutive apo një agjencie rregullatore. Si njësi të veçanta inspektuese, funksionojnë:

Whereas special inspection units are organized and function as departments or divisions within a ministry, an executive agency, or a regulatory agency. The following, function as separate inspection units:

i. Njësia e Inspektimit për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguria Bërthamore, në kuadër të Agjencisë së Kosovës për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguria Bërthamore; ii. Njësia e Inspektimit të Energjisë, në kuadër të ministrisë përgjegjëse për zhvillim ekonomik, dhe iii. Njësia e Inspektimit për Mbrojtjen nga Zjarri, në agjencinë e menaxhimit të emergjencave nën ministrinë përgjegjëse për punët e brendshme.	i. Inspection Unit for Radiation Protection and Nuclear Safety, within the Kosovo Agency for Radiation Protection and Nuclear Safety; ii. Energy Inspection Unit, within the ministry responsible for economic development, and iii. Fire Protection Inspection Unit, in the emergency management agency under the ministry responsible for internal affairs.

Ligji, themelon edhe Zyrën e Inspektoratit të Përgjithshëm, si agjenci ekzekutive në kuadër të Zyrës së Kryeministrit të Republikës së Kosovës, që do të ketë rol përgjithësisht mbështetës dhe koordinues të organeve inspektuese.

Si rregull i përgjithshëm, inspektimet e organeve inspektuese duhet të bazohen në rrezikshmëri, përkatësisht planit të inspektimeve në bazë të nivelit të rrezikshmërisë së veprimtarisë së subjekteve inspektuese. Gjatë përcaktimit të shkallës së rrezikut që paraqet një veprimtari, si dhe shpeshtësisë së inspektimeve sa i përket veprimtarisë së tillë, organi inspektues duhet ti kushtojë rëndësinë e duhur praktikave më të mira ndërkombëtare në fushën përkatëse dhe të bazohet në udhëzuesit që nxirren kohë pas kohe nga Zyra e Inspektorit të Përgjithshëm.

Të gjitha veprimet inspektuese të kryera nga organet inspektuese në nivel të administratës shtetërore dhe asaj komunale do të menaxhohen përmes sistemit elektronik të inspektimit (e-inspektimi), e cila do të administrohet nga Zyra e Inspektorit të Përgjithshëm.

Ligji, përcakton edhe të drejtat dhe detyrimet e inspektorëve dhe të subjekteve inspektuese, procesin vendimmarrës, përfshirë edhe procedurën ankimore.

Brenda dymbëdhjetë (12) muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, qeveria dhe ministritë përkatëse do të procedojnë ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve të posaçme që rregullojnë fushat e inspektimit që mbulohen nga organet inspektuese në administratën shtetërore dhe nivelin komunal.

The Law also establishes the Office of the General Inspectorate, as an executive agency within the Office of the Prime Minister of the Republic of Kosovo, which will generally have a supporting and coordinating role of inspection bodies.

As a general rule, inspections of inspection bodies should follow a risk-based approach, namely inspection plan based on the level of risk of the activity of the inspected entities. In determining the degree of risk posed by an activity, as well as the frequency of inspections in relation to such activity, the inspection authority should pay due attention to international best practices in the relevant field and be based on guidelines issued from time to time by the Office of the Inspector General.

All inspection actions performed by inspection authorities at state and municipal administration level will be managed through the electronic inspection system (e-inspection), which will be administered by the Office of the Inspector General.

The Law also defines the rights and obligations of inspectors and inspected entities, the decision-making process, including the appeal procedure.

Within twelve (12) months from the entry into force of this Law, the Government and relevant ministries will proceed to amend and supplement the special laws governing the areas of inspection covered by inspection bodies in the state administration and the municipal level.

Kapitujt I, II, IV, VI, VII dhe X të Ligjit hyjnë në fuqi brenda 15 ditëve të publikimit të Ligjit në Gazetë Zyrtare, ndërsa kapitujt III, V, VIII, IX dhe Shtojca brenda 18 muajve nga data e shpalljes së Ligjit në Gazetë Zyrtare.

Chapters I, II, IV, VI, VII and X of the Law will enter into force within 15 days of publication of the Law in the Official Gazette, whereas Chapters III, V, VIII, IX and Annex will enter into force within 18 months from the date of publication of the Law in the Gazette Official.

Deloitte Contacts

Afrore Rudi

Country Leader
Partner | Tax & Legal Services
Deloitte Kosova Sh.p.k

rr. Ukshin Hoti, nr.120, kompleksi
Ramiz Sadiku H C3/2a, kati 5,
10000 Prishtinë, Kosovë
Mobile: +386 (0)49 590 807
E-mail: arudi@deloitteCE.com

Ardian Rexha

Legal Manager
Deloitte Kosova Sh.p.k

rr. Ukshin Hoti, nr.120, kompleksi
Ramiz Sadiku H C3/2a, kati 5,
10000 Prishtinë, Kosovë
Mobile: +386 (0)49 780 430
E-mail: arrexha@deloitteCE.com

Disclaimer:

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touché Tohmatsu Limited, any of its member firms or any of the foregoing's affiliates (collectively the "Deloitte Network") are, by means of this publication, rendering accounting, business, financial, investment, legal, tax, or other professional advice or services.

This publication is not a substitute for such professional advice or services, nor should it be used as a basis for any decision or action that may affect your finances or your business. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.

No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touché Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/al/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touché Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's approximately 345,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.